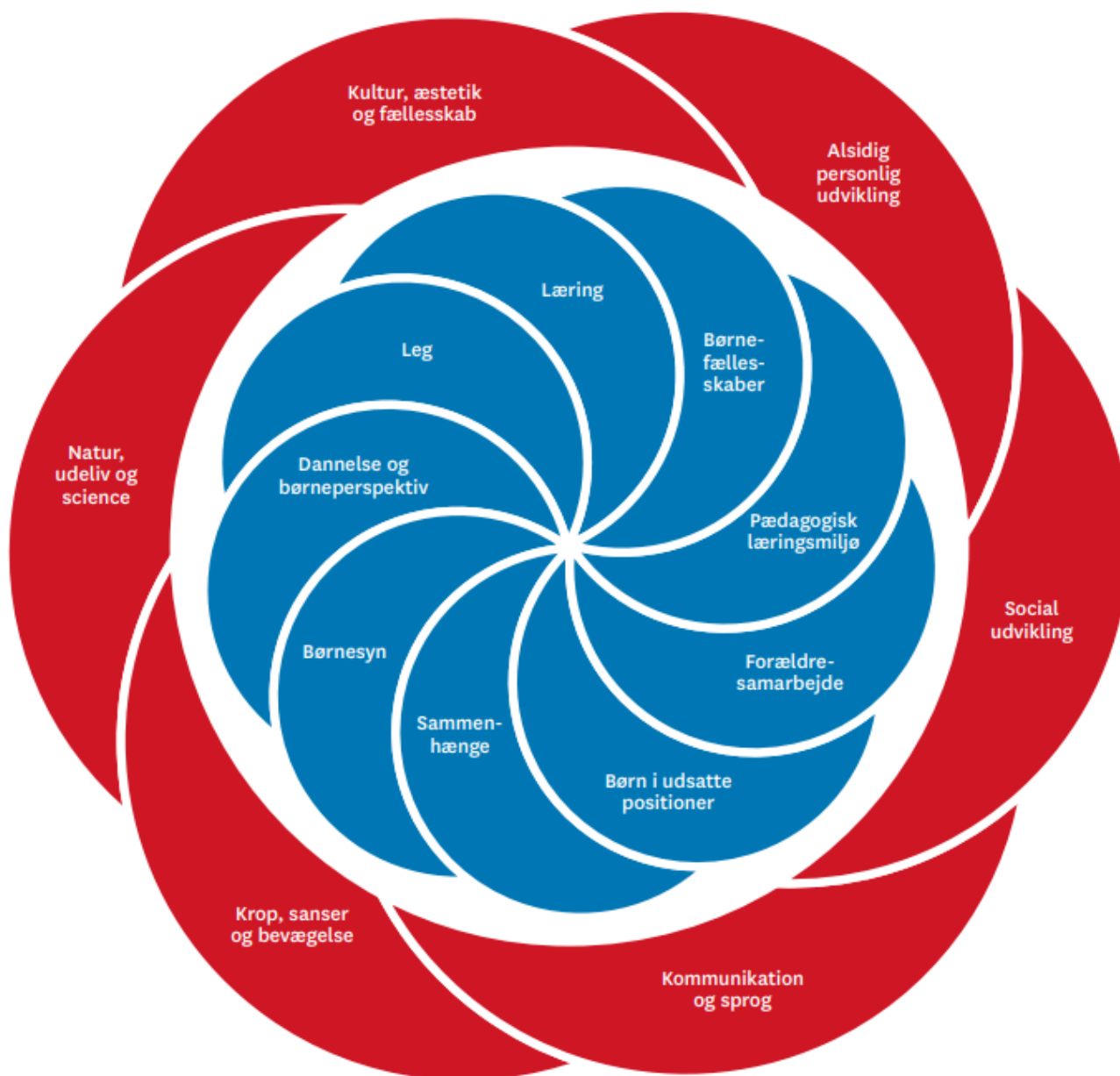

Pædagogisk læreplan for Dagplejen Svendborg Kommune

Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og Børne- og socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018. Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag fra ministeriets publikation.

Svendborg Kommunes dagtilbud

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget og Kommunalbestyrelsen har i 2024 vedtaget en ny børne- og ungepolitik. Politikken indeholder et fælles børne- og ungesyn og et værdisæt, som er retningsgivende for de voksne omkring børn og unge: Anerkendelse, indflydelse, positive forventninger og nysgerrighed.

På dagtilbudsområdet er "Vision, Mission og Fælles Pædagogisk grundlag" med til at omsætte den nye børne- og ungepolitik, og indeholder den fælles klangbund:

"Her kan børn skabe sig" skaber stof til eftertanke og lægger op til dialog.

"En barndom i bevægelse" er et centralt begreb i visionen, og rummer flere betydninger. For det første at barndommen ses som en enestående tid i ethvert menneskes liv og at barndommen har en særlig værdi i sig selv. For det andet at bevægelse både forstås fysisk, følelsesmæssigt og sanseligt.

På dagtilbudsområdet arbejdes med "Fælles faglig retning" for at styrke arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer med deltagelsesmuligheder for alle børn.

Dagtilbuddet: Dagplejen i Svendborg Kommune

Hvad kendetegner Dagplejen

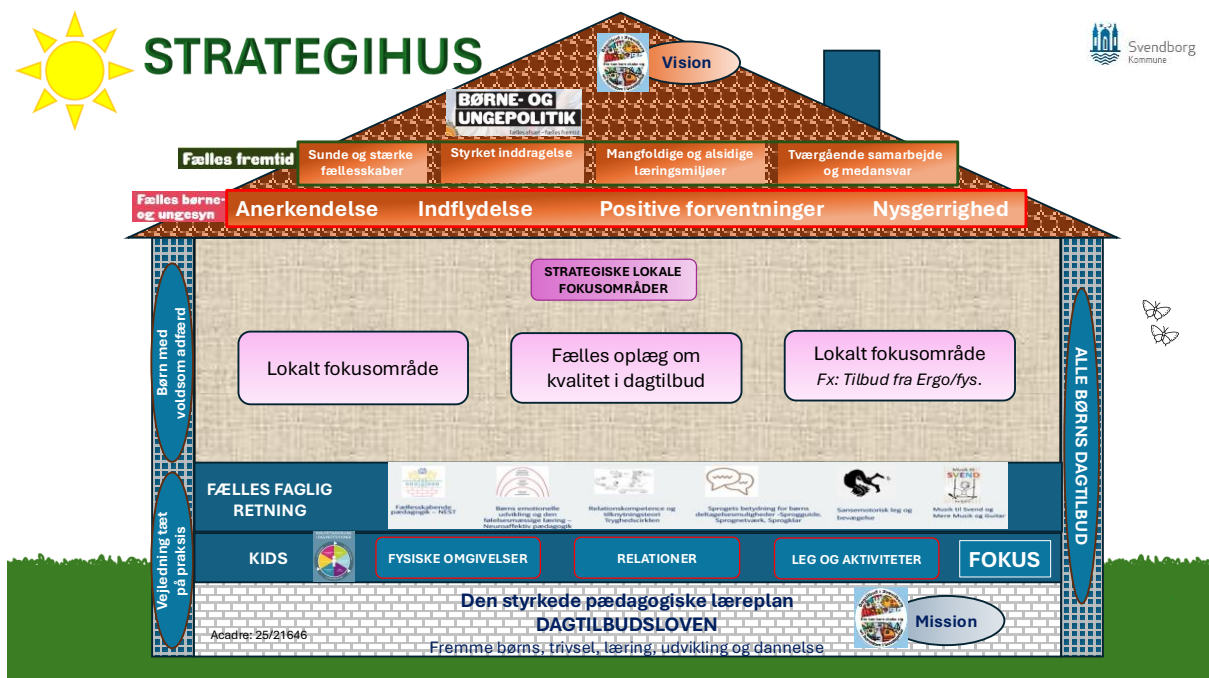
Dagplejen i Svendborg Kommune er opdelt i 4 områder: Vesterlunden, Østerdalen, Sundet og Egebjerg. Dagplejen er kendetegnet ved små, trygge børnegrupper i hjemlige rammer, hvor der er et tæt og tillidsfuldt forældresamarbejde. Hverdagen er præget af nærvær, og tager udgangspunkt i barnets behov og nærmeste udviklingszone, samt foregår i et anerkendende pædagogisk læringsmiljø. Samtidig er Dagplejen præget af en god sammenhæng og genkendelighed for barnet på tværs af dagplejehjem og fællesskaber. Fx via heldagslegestuer.

Hvad kendetegner heldagslegestuen

Heldagslegestuen er en central del af Dagplejen, hvor børn og dagplejere mødes i større fællesskaber. Her får børnene mulighed for at udvikle flere sociale kompetencer, indgå i nye relationer og deltage i varierede aktiviteter. Samspillet mellem dagplejehjemmet og heldagslegestuen skaber en vigtig vekselvirkning mellem det lille og det store fællesskab, som understøtter børns trivsel, læring, udvikling og danne.

Hvad kendetegner fagligheden i dagplejen

Vi arbejder med en fælles faglig retning i Dagplejen, som i hele dagtilbuddet, hvor dagplejere og ledelse har et fælles pædagogisk fundament og sprog. Dette sikrer kvalitet, sammenhæng og ensartethed i det pædagogiske arbejde til gavn for alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

De fem elementer fra det pædagogiske grundlag:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I Dagplejen omsætter vi de fem centrale elementer fra det pædagogiske grundlag i en nærværende og relationel pædagogisk praksis, hvor barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse er omdrejningspunktet. Elementerne er tæt forbundet og integreret i hele hverdagen – i leg, rutiner og aktiviteter.

Børnesyn

Vi møder alle børn som kompetente, nysgerrige og aktive deltagere i deres eget liv. I hverdagen betyder det, at vi tager udgangspunkt i det enkelte barns behov, ressourcer og perspektiv. Vi er tæt på barnet, følger dets initiativer og skaber trygge rammer, hvor barnet oplever sig set, hørt og anerkendt.

Dannelse og børneperspektiv

Vi arbejder med dannelse ved at støtte børn i at udvikle selvstændighed, empati og forståelse for andre. Barnets perspektiv inddrages aktivt i hverdagen, ved at vi er opmærksomme på barnets udtryk, intentioner og deltagelse. Det sker fx i rutiner, leg og aktiviteter, hvor vi giver børnene indflydelse og medbestemmelse i det omfang, det er muligt.

Leg

Legen er det bærende element i Dagplejens hverdag og danner grundlag for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi prioriterer tid, rum og nærvær til leg, hvor børnene kan udforske, eksperimentere og skabe relationer. Den voksne har en vigtig rolle i at støtte, guide og deltage, så legen udvikler sig og inkluderer alle børn.

Læring

Læring sker hele dagen – både i planlagte aktiviteter og i de mange små hverdagsituationer som måltider, påklædning og samspil. Vi tilrettelægger læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børnenes nærmeste udviklingszone og deres aktuelle interesser. Læring forstås som noget, der opstår i relationer og gennem deltagelse i meningsfulde fællesskaber.

Børnefællesskaber

Børnefællesskabet er centralt i Daglejen. I det lille dagplejehjem og i legestuen skaber vi rammer for, at børn kan indgå i forskellige fællesskaber. Vi arbejder med at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn, så de oplever at høre til og være betydningsfulde for fællesskabet. Vi støtter børnene i at udvikle sociale kompetencer som at dele, vente, samarbejde og tage hensyn.

Samlet set betyder det, at dagplejens pædagogiske praksis er kendetegnet ved nærvær, små trygge fællesskaber og en hverdag, hvor omsorg, leg og relationer danner grundlag for børns læring og udvikling.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Daglejen tilrettelægger vi pædagogiske læringsmiljøer som en integreret del af hele barnets dag. Læring foregår ikke kun i planlagte aktiviteter, men igennem hele dagen, hvor omsorg, relationer og leg er fundamentet.

Vi skaber et læringsmiljø, hvor børn oplever tryghed, genkendelighed og nærvær. Den tætte relation mellem barn og dagplejer er udgangspunktet for, at barnet tør udforske, deltage og udvikle sig. Hverdagen er struktureret med en tydelig rytme, som giver forudsigelighed - samtidig med, at der er plads til fleksibilitet og spontanitet.

Legen som omdrejningspunkt

Legen er central i vores pædagogiske læringsmiljø. Børn får tid, rum og støtte til både selvinitieret og fælles leg. Den voksne er opmærksom på at følge børnenes initiativer og samtidig støtte, udvide og guide legen, så alle børn får mulighed for deltagelse og udvikling.

Variation i aktiviteter

Vi arbejder med en vekselvirkning mellem:

- planlagte vokseninitierede aktiviteter
- spontane situationer i hverdagen
- børneinitierede aktiviteter

Det kan være i lege, ture, kreative aktiviteter eller i daglige rutiner. På den måde skabes et alsidigt læringsmiljø, hvor børn møder forskellige muligheder for at lære og udvikle sig.

Hverdagsrutiner som læringsrum

Rutiner som måltider, påklædning, putning og oprydning er vigtige læringsrum. Her udvikler børnene selvstændighed, sprog, sociale kompetencer og forståelse for fællesskaber. Den voksne sætter ord på handlinger, støtter barnets deltagelse og skaber ro, tid og nærvær i situationerne.

Børneperspektiv og deltagelse

Vi tager udgangspunkt i børnenes perspektiver ved at være opmærksomme på deres signaler, initiativer og interesser. Børnene får mulighed for at påvirke deres hverdag og deltage aktivt i fællesskabet. Dette styrker deres oplevelse af at have betydning og høre til.

Fællesskaber og relationer

I både dagplejehjemmet og legestuen arbejder vi med at skabe inkluderende børnefællesskaber. Vi er opmærksomme på børnegruppens sammensætning og støtter børnene i at indgå i relationer, udvikle sociale kompetencer og opleve sig som en del af fællesskabet.

Differentieret tilgang

Vi tilpasser læringsmiljøet til det enkelte barns behov, alder og udviklingsniveau. Der tages hensyn til børnenes forskellige forudsætninger, så alle børn får mulighed for at deltage og udvikle sig i eget tempo.

Samlet set skaber vi pædagogiske læringsmiljøer hele dagen ved at kombinere nærværende voksne, leg, strukturerede rammer og fleksible muligheder for deltagelse. Dermed understøtter vi, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i trygge og meningsfulde fællesskaber.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Dagplejen samarbejder vi tæt og tillidsfuldt med forældrene om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Forældrene er barnets vigtigste voksne, og deres viden om barnet er central for, at vi kan skabe de bedste betingelser for barnets hverdag i Dagplejen.

Den daglige dialog

Samarbejdet tager udgangspunkt i den daglige kontakt ved aflevering og afhentning, hvor vi udveksler viden om barnets trivsel, oplevelser og behov. Denne løbende dialog skaber sammenhæng mellem hjem og dagpleje og giver mulighed for at justere den pædagogiske indsats i forhold til det enkelte barn.

Fælles ansvar for barnets trivsel og læring

Vi ser samarbejdet som et fælles ansvar, hvor dagplejer og forældre sammen understøtter barnets trivsel og udvikling. Vi er i dialog om barnets læring, udvikling og deltagelse i fællesskabet og aftaler sammen, hvordan barnet bedst støttes – både i hjemmet og i Dagplejen.

Gennemsigtighed og inddragelse

Vi arbejder for at skabe åbenhed omkring den pædagogiske praksis, så forældrene får indsigt i barnets hverdag og læring. Dette sker blandt andet gennem dialog, billeder, fortællinger og den digitale platform Aula. Forældre inddrages i relevante beslutninger omkring barnets hverdag.

Opstart og overgange

Ved opstart i dagplejen prioriterer vi et trygt og grundigt forløb i tæt samarbejde med forældrene. Ligeledes samarbejder vi om overgange fx til børnehave, så barnet og forældrene oplever sammenhæng og tryghed.

Børnegruppen og fællesskabet

Vi er i dialog med forældrene om børnefællesskaber, relationer og trivsel i gruppen, så alle børn oplever at høre til og have deltagelsesmuligheder.

Tidlig indsats og tværfagligt samarbejde

Hvis forældre eller dagplejer får en opmærksomhed omkring et barns manglende trivsel eller udvikling, drøfter vi sammen mulige indsatser, og ved behov inddrages relevante fagpersoner – og altid med forældrenes samtykke.

Samlet set bygger samarbejdet med forældrene på tillid, åbenhed og fælles ansvar. Gennem en tæt og kontinuerlig dialog skaber vi sammen et helhedsorienteret læringsmiljø, hvor barnet oplever sammenhæng mellem hjem og dagpleje og dermed skabes de bedste betingelser for trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud er FOKUS betegnelsen for trivselsvurderinger af alle børn, som foretages af de pædagogiske medarbejdere.

Når alle børn systematisk bliver trivselsvurderet, får vi øje på, hvis et barn er i begyndende mistrivsel. Dette giver os mulighed for tidligere at give børn den nødvendige og mest hensigtsmæssige indsats i et tæt samarbejde med forældrene.

Kernen i vores arbejde med børn i udsatte positioner:

- *Vi sætter tidligt ind, når der er ubalance i trivslen og arbejder i zonen for nærmeste udvikling*
- *Forældre er barnets vigtigste ressource, som vi aktivt samarbejder med*
- *Når det er nødvendigt for barnets trivsel og læring, udvider vi samarbejdet med logopæd. Sundhedsplejerske, psykolog, fys/ergoterapeut og socialrådgiver.*
- *Vi justerer det pædagogiske læringsmiljø efter det enkelte barn og den konkrete børnegruppe*
- *Vi arbejder i mindre børnegrupper for at skabe trygge, pædagogiske og mangfoldige læringsmiljøer*

I Dagplejen arbejder vi systematisk og inkluderende med at sikre, at alle børn – også børn i udsatte positioner – oplever trivsel, deltagelses- og udviklingsmuligheder i fællesskabet.

Vi tilrettelægger læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i det enkelte barns behov, ressourcer og nærmeste udviklingszone. Det betyder, at vi løbende justerer vores pædagogiske praksis, så alle børn får mulighed for at deltage aktivt i fællesskabet og opleve sig som betydningsfuld.

Tidlig opsporing og indsats

I Dagplejen anvender vi FOKUS som redskab til systematisk at trivselsvurdere alle børn. Dette giver os mulighed for tidligt at få øje på børn i begyndende mistroivsel og sætte ind med relevante pædagogiske tiltag i rette tid. Vi har mulighed for, at et barn i en kortere eller længere periode kan tælle for 2 i Dagplejen.

Kernen i arbejdet med børn i udsatte positioner

- Vi sætter tidligt ind, når der er ubalance i barnets trivsel, og arbejder ud fra barnets nærmeste udviklingszone
- Vi ser forældre som barnets vigtigste ressource og samarbejder tæt tillidsfuldt og anerkendende
- Vi justerer løbende det pædagogiske læringsmiljø i forhold til det enkelte barn og børnegruppen, således vi skaber trygge og deltagelsesfremmende fællesskaber
- Vi har en dagplejepædagog, der kan understøtte læringsmiljøet og understøtter dagplejerne i arbejdet med børnene
- Vi har en kompetencepædagog, der arbejder mere specifikt på en indsats hos dagplejeren og med mulighed for sparring med forældre i hjemmet
- Vi har fremskudte socialrådgivere i Dagtilbuddet, som kan give råd og vejledning til forældre, dagplejere og ledelsen

Inkluderende læringsmiljøer

Vi arbejder bevidst med at skabe inkluderende børnefællesskaber, hvor alle børn har deltagelsesmuligheder. Den voksne har en aktiv rolle i at støtte relationer mellem børnene og sikre, at alle børn er en del af fællesskabet.

Relationer og tryghed

Den tætte relation mellem dagplejer og barn er en særlig styrke i Dagplejen. Dette skaber gode betingelser for at blive opmærksom på ændringer i barnets trivsel og her tilpasse indsatsen hurtigt. Tryghed og stabile relationer er en forudsætning for, at børn i udsatte positioner kan udvikle sig og deltage.

Fælles faglig tilgang og samarbejde

Der arbejdes med en fælles faglig tilgang i Dagplejen og i ledelsesteamet, som sikrer, at indsatsen omkring børn i udsatte positioner er koordineret og kvalificeret. Gennem faglig sparring, refleksion og samarbejde styrker vi den pædagogiske praksis til gavn for børnene.

Samlet set skaber vi læringsmiljøer, hvor alle børn mødes med anerkendelse, forståelse og differentierede muligheder for deltagelse. Gennem tidlig indsats, tæt forældresamarbejde og et inkluderende fællesskab understøtter vi, at børn i udsatte positioner trives, lærer, udvikler sig og dannes.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Dagplejen er lokalsamfundet en aktiv og betydningsfuld del af det pædagogiske læringsmiljø. Vi bruger de muligheder, der findes i nærmiljøet, til at give børnene konkrete erfaringer med verden omkring dem og dermed understøtte deres trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Nærmiljøet som læringsrum

Vi inddrager lokalsamfundet ved at tage på ture i nærområdet, hvor børnene får mulighed for at opleve og udforske omgivelserne. Det kan være ture til legepladser, skov og strand, bibliotek, kirke, plejehjem, skoler, børnehaver, idrætshal, indkøb og andre lokale tilbud. Her får børnene erfaringer med natur, kultur og samfund, som styrker deres nysgerrighed og forståelse for omverdenen.

Genkendelighed og tilknytning

Ved at færdes i lokalområdet opbygger børnene kendskab til deres nærmiljø og udvikler en begyndende følelse af tilhørsforhold. De lærer at genkende steder og mennesker, hvilket skaber tryghed og understøtter deres sociale og personlige udvikling.

Variation i læringsmiljøer

Lokalsamfundet bidrager til variation i det pædagogiske læringsmiljø. Når vi bevæger os uden for dagplejehjemmet og legestuen, får børnene nye sanseoplevelser, udfordringer og muligheder for leg og læring. Dette understøtter forskellige måder at deltage på og tager højde for børnenes forskellige forudsætninger.

Fællesskaber på tværs

Gennem aktiviteter i lokalsamfundet møder børnene andre børn og voksne, hvilket udvider deres sociale erfaringer og forståelse for fællesskaber. Det kan være i legestuer, fælles arrangementer eller ved møder med andre dagtilbud og institutioner.

Dannelse og kulturforståelse

Ved at deltage i lokale aktiviteter og traditioner får børnene adgang til kulturelle fællesskaber. De introduceres til traditioner, normer og værdier, som er en del af det samfund, de er en del af, og det bidrager til deres dannelse.

Samlet set betyder det, at vi aktivt inddrager lokalsamfundet som en naturlig del af vores pædagogiske praksis. Det giver børnene rige og varierede erfaringer og styrker deres mulighed for deltagelse, læring, udvikling og dannelse i et meningsfuldt og sammenhængende læringsmiljø.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Dagplejen er arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø en integreret del af det pædagogiske læringsmiljø. Vi har fokus på at skabe helhedsorienterede rammer, hvor børn trives, udvikler sig og lærer gennem hele dagen.

Det fysiske børnemiljø

Vi tilrettelægger de fysiske rammer, så de er trygge, overskuelige og indbydende for små børn. I det enkelte dagplejehjem skabes der læringsmiljøer med plads til leg, bevægelse og fordybelse, hvor materialer og legetøj er tilgængelige og tilpasset børnenes alder og udvikling. Nærmiljøet inddrages aktivt, så børnene får varierede sanseoplevelser og mulighed for fysisk udfoldelse.

Det psykiske børnemiljø

Det psykiske børnemiljø bygger på tætte relationer, positiv voksenstøtte, nærvær og anerkendelse. Den lille børnegruppe giver gode muligheder for at skabe tryghed og tilknytning mellem barn/barn og barn/voksen. Vi er opmærksomme på børnenes signaler og behov og støtter dem i at indgå i relationer og fællesskaber. Et trygt psykisk miljø er en forudsætning for, at børn kan udforske, lære og udvikle sig.

Det æstetiske børnemiljø

Vi arbejder med at skabe æstetiske rammer, der vækker børnenes nysgerrighed og sanser. Det kan være gennem indretning, materialer, farver, lys, natur og kreative aktiviteter. En æstetisk tilgang understøtter børns oplevelser, fantasi og mulighed for fordybelse og leg.

Børneperspektivet

Børnemiljøet tilpasses med udgangspunkt i børnenes perspektiver. Vi følger børnenes spor - vi observerer og inddrager børnenes reaktioner, nysgerrighed, interesser og deltagelse i hverdagen og justerer miljøet derefter. På den måde sikrer vi, at børnene oplever miljøet som meningsfuldt og trygt.

Samlet set skal det fysiske, psykiske og æstetiske miljø tænkes sammen i alle aktiviteter, lege og rutiner, så børnene møder sammenhængende læringsmiljøer, der understøtter deres trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi skaber et børnemiljø, hvor rammer, relationer og stemning går hånd i hånd og danner grundlag for et trygt, udviklende og inspirerende pædagogisk læringsmiljø for alle børn.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks pædagogiske læreplanstemaer er i den pædagogiske praksis i samspil med hinanden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for disse to mål?

I Dagplejen arbejder vi med børns alsidige personlige udvikling gennem læringsmiljøer, som er præget af nærvær, tryghed og mulighed for deltagelse. Vi har fokus på, at alle børn får erfaringer med sig selv og andre, samt udvikler tro på egne evner.

Mål 1 – barnets udforskning af sig selv og andre

Vi understøtter børns alsidige personlige udvikling ved at skabe trygge rammer, hvor børnene kan udfolde sig og udforske både sig selv og deres omverden. Den lille børnegruppe giver gode muligheder for, at vi som voksne kan følge det enkelte barns initiativer og støtte barnet i at få øje på egne ressourcer og potentialer.

Vi giver børnene mulighed for:

- at afprøve sig selv i både kendte og nye situationer
- at opleve succeser og udvikle selvværd
- at indgå i forskellige relationer på tværs af alder og forudsætninger
- at udtrykke sig gennem leg, krop, sprog og følelser

Vi er opmærksomme på at møde alle børn anerkendende og med respekt for deres forskelligheder, så alle børn oplever sig inkluderet og værdifulde i fællesskabet.

Mål 2 – samspil, tilknytning og deltagelse

Vi skaber læringsmiljøer, hvor vi vægter relationen og tryk tilknytning, som er fundamentet for barnets udvikling. Den tætte kontakt mellem dagplejer og barn giver barnet en sikker base, som gør det muligt at udforske verden med mod og nysgerrighed.

Vi arbejder med:

- at skabe nære, trygge og stabile relationer præget af omsorg og anerkendelse
- at støtte børnene i deres samspil med hinanden og i udvikling af sociale kompetencer
- at give børnene tid og ro til fordybelse, gentagelse og vedholdenhed
- at understøtte børnenes initiativ, engagement og gåpåmod i hverdagen

Gennem hverdagens rutiner, leg og aktiviteter lærer børnene at deltage i fællesskaber, tage initiativ og udvikle begyndende selvstændighed og livsduelighed.

Samlet set skaber vi pædagogiske læringsmiljøer, hvor børnene oplever sig selv som betydningsfulde deltagere i fællesskabet. Gennem trygge relationer, varierede erfaringer og mulighed for at udforske egne og andres kompetencer understøtter vi, at alle børn udvikler engagement, gåpåmod og tillid til egne potentialer.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for disse to mål?

I Dagplejen understøtter vi børns sociale udvikling gennem trygge relationer og inkluderende fællesskaber, hvor alle børn oplever at høre til og være betydningsfulde. Det sker i både det lille fællesskab i dagplejehjemmet og i det større fællesskab i legestuen.

Mål 1 – trivsel, empati og relationer

Vi skaber pædagogiske læringsmiljøer, hvor børnene møder anerkendende og nærværende voksne – som er grundlaget for tryk tilknytning. Den tætte relation mellem dagplejer og barn giver gode forudsætninger for, at barnet kan udvikle tillid, empati og sociale kompetencer.

Vi arbejder med:

- at støtte børnene i at opbygge relationer til både børn og voksne
- at sætte ord på følelser og handlinger, så børnene udvikler forståelse for sig selv og andre
- at hjælpe børnene med at indgå i samspil, fx ved at dele, vente på tur og løse små konflikter
- at skabe overskuelige rammer, hvor alle børn kan deltage og opleve sig som en del af fællesskabet

Gennem hverdagsrutiner, leg og aktiviteter får børnene erfaringer med at indgå i relationer og udvikle empati.

Mål 2 – fællesskab, forskellighed og demokratisk dannelse

Vi arbejder med at skabe inkluderende fællesskaber, hvor forskellighed ses som en styrke. Børnegruppen er mangfoldig, og vi understøtter, at alle børn får mulighed for at deltage på deres egne præmisser.

Vi arbejder med:

- at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn – også dem, der har brug for ekstra støtte
- at vise og italesætte, at vi er forskellige, og at alle har værdi for fællesskabet
- at give børnene erfaringer med medbestemmelse i hverdagen, fx ved valg i leg og aktiviteter
- at støtte børnene i at tage hensyn til hinanden og indgå i fælles beslutninger

I både dagplejehjemmet og legestuen får børnene erfaringer med at være en del af et fællesskab, hvor de både kan øve indflydelse og lære at tage hensyn til andre.

Samlet set understøtter vi børns sociale udvikling ved at skabe trygge, inkluderende og anerkendende læringsmiljøer, hvor børn oplever at høre til, udvikler empati og opbygger relationer. Gennem deltagelse i fællesskaber får børnene grundlæggende erfaringer med sociale handlemuligheder og begyndende demokratisk forståelse.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for disse to mål?

I Dagplejen arbejder vi målrettet med at understøtte børns sprog og kommunikation og sprog igennem hele dagen. Sproget udvikles i nære relationer og gennem samspil med både voksne og andre børn, derfor er det sproglige læringsmiljø en integreret del af alle aktiviteter og lege – samt i rutinerne.

Mål 1 – forståelse af sig selv, andre og omverdenen

Vi skaber et nuanceret sprogligt miljø, hvor børnene mødes af nærværende voksne, der sætter ord på hverdagen, barnets oplevelser og på følelser. Den voksne fungerer som en aktiv sproglig rollemodel og tilpasser sproget til det enkelte barns niveau.

Vi arbejder med:

- at sætte ord på handlinger, følelser og oplevelser igennem hele dagen
- at benævne ting, situationer og relationer, så barnet opbygger ordforråd
- at understøtte børns forståelse gennem gentagelser, tydelig mimik og kropssprog - samt visuelle støtteformer
- at skabe sammenhæng mellem sprog og handling i rutiner som måltider, leg og påklædning

På den måde hjælper vi børnene med at udvikle sprog, som giver dem mulighed for at forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

Mål 2 – at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer

Vi understøtter børnenes mulighed for at udtrykke sig ved at give plads og tid til kommunikation igennem hele dagen. Vi er opmærksomme på barnets initiativer og møder barnet anerkendende - både på barnets verbale og nonverbale kommunikation.

Vi arbejder med:

- at skabe dialoger med børnene, hvor de får mulighed for at udtrykke tanker, behov og ønsker
- at støtte turtagning i samtaler og i samspil mellem børnene
- at bruge sang, rim, remser og dialogisk læsning, som styrker sprogets rytme og forståelse
- at guide børnene i at bruge sproget i sociale fællesskaber, fx i leg og konflikter

Vi er opmærksomme på, at nogle børn har brug for ekstra støtte til at udvikle sprog, og vi tilpasser derfor vores tilgang, så alle børn får mulighed for at deltage og blive forstået.

Samlet set understøtter vi børns sprog og kommunikation ved at skabe læringsmiljøer, præget af dialog, nærvær og sproglig bevidsthed. Gennem relationer, leg og hverdagsoplevelser får børnene erfaringer med at forstå og bruge sproget som redskab til at indgå i fællesskaber og udtrykke sig.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse inden for disse to mål?

I Dagplejen arbejder vi med krop, sanser og bevægelse som en naturlig del af hele barnets hverdag. Børn lærer gennem kroppen, og vi skaber læringsmiljøer, hvor de får mulighed for at udforske, mærke og udvikle deres kropslige kompetencer i trygge og inspirerende rammer.

Mål 1 – at udforske og eksperimentere med kroppen

Vi tilrettelægger læringsmiljøer, hvor børnene har mulighed for at bruge kroppen på mange forskellige måder – både inde og ude. Vi skaber varierede rammer, der inviterer til bevægelse, leg og sansning.

Vi arbejder med:

- at give børnene mulighed for at kravle, gå, løbe, hoppe og balancere i deres eget tempo
- at inddrage både inde- og uderum som aktive læringsmiljøer
- at tilbyde lege og oplevelser, der stimulerer sanserne
- at følge børnenes initiativer og støtte deres nysgerrighed i kropslige eksperimenter

Den voksne er opmærksom på at skabe trygge rammer, hvor barnet kan udfordre sig selv og udvikle nye færdigheder.

Mål 2 – kropsglæde og kropsbevidsthed

Vi understøtter, at børnene oplever glæde ved bevægelse og bliver fortrolige med deres egen krop. Det sker både i aktiviteter med høj og lav arousal, hvor barnet mærker kroppen og sine sanser.

Vi arbejder med:

- at skabe glæde ved bevægelse gennem leg, musik og fælles aktiviteter
- at barnet lærer at mærke egne behov
- at støtte barnet i at udvikle kropsbevidsthed
- at understøtte selvhjulpethed i hverdagsrutiner, fx ved påklædning og måltider

Vi er opmærksomme på, at alle børn har forskellige forudsætninger, og vi tilpasser derfor aktiviteter og rammer, så alle børn kan deltage og opleve succes.

Samlet set skaber vi pædagogiske læringsmiljøer, hvor krop, sanser og bevægelse er en integreret del af hverdagen. Gennem leg, aktiviteter og rutiner får børnene erfaringer med deres krop og udvikler både kropsglæde, sanseforståelse og bevægelseskompetencer, som er grundlæggende for deres trivsel og udvikling.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science inden for disse to mål?

I Dagplejen inddrager vi naturen og udelivet som en naturlig og væsentlig del af det pædagogiske læringsmiljø. Vi arbejder med at skabe nære og meningsfulde oplevelser i naturen, som giver børnene mulighed for at bruge sanserne, bevæge sig, udforske og undre sig,

Mål 1 – erfaringer med naturen og begyndende forståelse for bæredygtighed

Vi giver børnene konkrete erfaringer med naturen gennem oplevelsesture og ophold i uderummet. Naturen bruges som et læringsmiljø, hvor børnene kan opleve årstidernes skiften, dyr og planter, samt få en begyndende forståelse for naturens sammenhænge.

Vi arbejder med:

- at være ude i al slags vejr og bruge naturen som en del af hverdagen
- at lade børnene undersøge og lege med naturmaterialer som sand, jord, vand, blade og sten
- at skabe glæde ved naturen og oplevelsen af at være en del af den
- at introducere en begyndende forståelse for at passe på naturen, fx ved at rydde op efter os og vise respekt for dyr og planter

Gennem gentagne oplevelser i naturen udvikler børnene nysgerrighed, tilhørsforhold og lyst til at udforske deres omgivelser.

Mål 2 – undersøgelse, nysgerrighed og begyndende science

Vi understøtter børns naturlige nysgerrighed ved at give plads til at undersøge og eksperimentere med det, de møder i deres hverdag. Vi følger børnenes interesser og støtter deres undren ved at sætte ord på oplevelser og stille åbne spørgsmål.

Vi arbejder med:

- at lade børnene observere naturfænomener som vejr, lys, skygge, vand og vind
- at give børnene erfaringer med årsag og virkning, fx når noget falder, flyder eller bevæger sig
- at støtte begyndende matematisk opmærksomhed gennem sammenligning, matching, sortering og gentagelser
- at sætte ord på det, børnene oplever, og hjælpe dem med at udtrykke deres iagttagelser
- at vi skaber læringsmiljøer der har fokus på science

Den voksne har en vigtig rolle i at skabe ro, tid og nærvær, så børnene kan fordybe sig og gøre egne erfaringer med natur og science.

Samlet set skaber vi pædagogiske læringsmiljøer, hvor natur, udeliv og science er en integreret del af børnenes hverdag. Gennem leg, sansning og undersøgelse får børnene erfaringer med naturen og udvikler nysgerrighed, forståelse og begyndende indsigt i sammenhænge i deres omverden.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab inden for disse to mål?

Alle børn i dagtilbud i Svendborg Kommune tilbydes Musik til SVEND som en aktivitet i dagtilbudet. Musik styrker børns kreative udvikling, deres sproglige, motoriske og sociale færdigheder.

I Dagplejen arbejder vi med kultur, æstetik og fællesskab som en integreret del af børnenes hverdag. Gennem oplevelser, aktiviteter og relationer får børnene mulighed for at udtrykke sig, udvikle fantasi og opleve sig som en del af fællesskaber.

Mål 1 – fællesskaber og kulturel forståelse

Vi skaber læringsmiljøer, hvor børnene indgår i trygge og inkluderende fællesskaber i både dagplejehjemmet og legestuen. Her får børnene erfaringer med at være sammen med andre, hvor forskellighed ses som en styrke.

Vi arbejder med:

- at skabe fællesskaber, hvor alle børn oplever at høre til og have betydning
- at introducere børnene til forskellige traditioner, normer og værdier i hverdagen
- at anerkende og synliggøre børnenes forskellige baggrunde og udtryk
- at understøtte børnenes deltagelse i fælles aktiviteter og sociale sammenhænge

Gennem disse erfaringer udvikler børnene en begyndende forståelse for fællesskab og kulturel mangfoldighed.

Mål 2 – æstetiske oplevelser og kreative udtryksformer

Vi tilbyder børnene mange forskellige kulturelle og æstetiske oplevelser, hvor de både er deltagere og iagttagere. Børnene får mulighed for at udforske og udtrykke sig gennem kreative aktiviteter og sansoplevelser.

Vi arbejder med:

- at give børnene erfaringer med materialer som maling, papir og naturmaterialer
- at inddrage sang, musik, rytmik, rim og remser i hverdagen
- at skabe rum for leg, fantasi og æstetiske udtryksformer
- at støtte børnene i at eksperimentere og være nysgerrige i deres kreative processer

Alle børn i Dagplejen tilbydes desuden *Musik til SVEND*, som bidrager til at styrke børns kreative udvikling, samt deres sproglige, motoriske og sociale kompetencer.

Samlet set skaber vi pædagogiske læringsmiljøer, hvor kultur, æstetik og fællesskab er en naturlig del af børnenes hverdag. Gennem deltagelse i fælles aktiviteter, kreative processer og mødet med forskellige udtryksformer får børnene erfaringer, der understøtter deres engagement, fantasi og oplevelse af at være en del af et fællesskab.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at skabe en evalueringskultur, som er relevant for praksis. Evalueringspraksissen i hverdagen afspejles ved brug af forskellige evalueringsredskaber- og former, som sker løbende og sætter lys på de små ting i hverdagen i form af selvrefleksion og justering af handling – både hos den enkelte og i professionelle læringsfællesskaber.

I Dagplejen arbejder vi målrettet med at skabe en evalueringskultur, der er tæt forbundet med den pædagogiske praksis, som understøtter udviklingen af læringsmiljøet - til gavn for alle børn. Evaluering er en naturlig del af hverdagen og foregår dynamisk gennem refleksion, dialog, data og justering af praksis.

Vi har fokus på en evalueringskultur, der:

- tager afsæt i hverdagen og de konkrete oplevelser med børnene
- har blik for både det enkelte barns og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse
- understøtter en fælles faglig refleksion og udvikling

Løbende refleksion og justering af praksis

Evalueringspraksissen foregår kontinuerligt i det daglige arbejde, hvor dagplejeren reflekterer over egne handlinger og børnenes trivsel, deltagelse og udvikling. De små hverdagssituationer danner grundlag for evaluering, hvor vi justerer vores pædagogiske tilgang, så læringsmiljøet hele tiden tilpasses børnenes behov.

Fælles faglig retning

Vi arbejder ud fra Fælles faglig retning i Dagplejen, som sikrer et fælles pædagogisk fundament og et

fælles sprog. Dette giver os et fælles udgangspunkt for refleksion og evaluering, der bidrager til sammenhæng og kvalitet i det pædagogiske arbejde på tværs af dagplejen.

Professionelle læringsfællesskaber

Evaluering foregår både individuelt og i fællesskab. Vi udvikler vores pædagogiske praksis gennem sparring, dialog og drøftelser i grupper og med ledelsen, her deler vi erfaringer, får nye perspektiver og kvalificerer vores arbejde med børnenes trivsel og udvikling.

Refleksionsmetode – To-go-card

Vi anvender bl.a. To-go-card som en fælles refleksion metode. Metoden understøtter en systematisk og praksisnær refleksion, hvor vi sætter fokus på mål, handling, tegn, justering og evaluering. Denne aktionslæring hjælper os med at holde fokus på det pædagogiske formål og sikrer, at evaluering fører til konkrete ændringer i praksis.

Variation i evalueringsformer

Vi anvender forskellige evalueringsredskaber og -former, fx observationer, dialoger og dokumentation fra hverdagen. Dette giver et nuanceret blik på læringsmiljøet og børnenes deltagelse.

Samlet set skaber vi en evalueringskultur, hvor refleksion og udvikling er en integreret del af hverdagen. Gennem en fælles faglig retning, systematisk refleksion og brug af konkrete metoder som To-go-card, kvalificerer vi løbende vores pædagogiske læringsmiljø - til gavn for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
